

Projev rektora Univerzity Karlovy

TOMÁŠE ZIMY

FOTO: STANISLAVA KYSELOVÁ, AKADEMICKÝ BULLETIN

deprese, kterou začínáme prožívat, bude za čtyři roky maturovat okolo 55 000 studentů. V takové situaci případnou na každého maturanta (zůstane-li obdobný počet míst na VŠ) téměř dvě místa na VŠ, což nebude svědčit o konkurenceschopnosti a kvalitním výběru uchazečů.

Druhé společné téma se týká vztahu ke Grantové agentuře ČR. Česká konference rektorů jak v únoru, tak i na posledním zasedání konstatovala, že je třeba se tématu intenzivně věnovat. *Usnesení ČKR* sleduje

Vážený pane předsedo, vážené kolegyně a kolegové, dámy a pánové,

ve svém vystoupení bych se rád věnoval několika tématům. První z nich je spolupráce mezi Akademií věd ČR, vysokými školami a Univerzitou Karlovou. Jde o tradiční a úspěšnou spolupráci s hlubokými kořeny. Někdy se dostáváme do situace, kdy se mezi Akademií věd a vysoké školy vrážejí klíny. Chci vás ujistit, že mou prioritou je, aby naše spolupráce byla co nejužší, protože budeme-li společně prosazovat otázku vědní politiky, financování, vědecké práce či hodnocení, můžeme své zájmy prosazovat úspěšně. Na Akademickém sněmu zazněla otázka týkající se vztahu podnikatelského sektoru a vědy a vysokého školství. Podíl podnikatelského sektoru na financování VaV je v České republice významně nižší nežli v jiných zemích – ať již ve formě různých spoluprací v oblasti inovací, tak i obecné podpory vědy; přitom však na VaV získává významný podíl státních dotací. Chceme-li tedy prosazovat otázku vědní politiky, musíme postupovat společně. S předsedou Akademie věd prof. Jiřím Drahošem vedeme častá jednání; naše názory jsou téměř identické, což je prospěšné právě pro jednání s představiteli státu, parlamentu i vlády. Hovořil-li jsem o spolupráci, mínil jsem i vztah k výuce a výchově mladé generace. Dovolím si říci, že v současnosti prožíváme jistou krizi obecné vzdělanosti. Jde o otázku základního, středního, ale i vysokého školství, v němž pojem *masifikace* vysokého školství vyúsťuje z různých politických důvodů v následující konkrétní čísla: v akademickém roce 2013–2014 otevřely vysoké školy 105 000 míst, ovšem maturovalo necelých 90 000 studentů. Znamená to, že na každého maturanta z jakéhokoli oboru připadá 1,3 místa na vysoké škole. Nad tímto nedobrym trendem je třeba se zamyslet, protože z hlediska populační

situaci kolem GA ČR se znepokojením. Poslední aktivity, a to nejen v souvislosti s centry excelence, o nichž se diskutuje nejvíce, znevěrohodňuje celý proces hodnocení. Na druhé straně je však třeba zdůraznit, že GA ČR netvoří pouze předsednictvo, nýbrž desítky a stovky osobností z řad našich kolegů, kteří pracují v odborných panelech a působí jako oponenti. Je nutné, aby se odpovědné instituce, v tomto případě Rada vlády pro výzkum a inovace, záležitost neprodleně zabývaly; premiér vlády ČR Bohuslav Sobotka mne ujistil, že situaci sleduje a jedná v této věci s místopředsedou vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavlem Bělobrádkem.

Třetí téma se týká evropských fondů a jejich možného čerpání v Praze. Nebojím se říci, že to, co se děje v posledních týdnech a měsících, je chvályhodné, avšak tyto aktivity měla Česká republika vést před rokem, před rokem a půl; český stát zkrátka zaspal. Jsem ale optimistický a věřím, že jednání, jež poukazují na úzkou spolupráci VŠ a AV ČR, povedou ke kýženému cíli a že se podaří prostředky na čerpání evropských fondů pro Prahu navýšit. Dojde-li k zaostávání a nedostatečnému financování vysokoškolských a akademických institucí v české metropoli, konkurenceschopnost České republiky bude klesat.

Posledním tématem je financování vědy. I v tomto případě se názory AV ČR a VŠ shodují. Někdy si připadáme, že píšeme jen granty a granty a úspěšnost v grantových agenturách je nízká, jsme zavaleni administrativou, místo abychom se věnovali vědecké práci a výchově budoucí generace. Domnívám se, že je nutné tento trend obrátit ve prospěch institucí, jež historicky a podle různých metodik prokazují ve vědě excelenci srovnatelnou se zahraničím. Do nich je třeba směřovat finance a posilovat institucionální podporu. ■